

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy I. hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás vállalatjának és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az utolsó fórum.

Zombor, 1896. szept. 3.

A rendkívül mozgalmas nyári szünet után a mai napon a ciklusban utolsó ülészakára jön össze a képviselőház. A többség nyugodt lélekkel és a kötelesség buzgalmaival jön a reá váró feladatokat teljesíteni, míg a többi pártok és frakciók müdülhöz gyűlnek egybe, hogy agyonbeszéljenek mindent, a mi nem az ő nyílt szerint történik. Az ellenzéki vezető személyek a parlamenti szünet alatt nagyon gyakran vettek maguknak alkalmat, hogy előre bejelentsék azt a mérges haragot, melylyel a kormány előterjesztéseit, szándékait és intézkedéseit fogadni akarják és a szabadelvű pártok mind a két kezével kell hadakozniuk, hogy visszaverje mindazokat a támadásokat, melyeket a pártpolitika és a közlegő választásokra való kilátás a mandátumok, a kvek és prozeliták érdekében diktál az ellenzéki matadoroknak.

Es nem titkolhatjuk, — a szabadelvűpártra váró feladat kétszeresen komoly és kétszeresen nehéz, mert két irányban kell felvennie a harcot és két arcvonalban kell találkozni az ellenséggel. Az egyik arcvonalat, mely Ausztria ellen fordul, állami szövetségeseink érhető módon óriási erővel támadják és ebben a harcban az osztrák agresszív politika visszautasításában kellene, hogy bizonyos fokig az ellenzéki pártok is, vagy legalább egy részük, támogassák a szabadelvűpártot.

A másik arcvonala a kormánypártnak a függetlenségi párt támadásainak van kitéve, a mely párt tudvalevőleg a fennálló közbizonyt megdönteni, a két állam szövetségét megsemmisíteni és a tiszta perszonálumot behozni iparkodik. Ez az arcvonala a szabadelvűpártnak az 1867-i kiegyezést, Deák Ferenc nagy művét védi és ebben a küzdelemben kellene, hogy Ausztria ne akadályozza a szabadelvűpártot, ha már tetters támogatásáról le kell mondania.

Ezek azok az okok, melyek miatt a szabadelvűpárt legközelebbi feladatát nagyon komolyan és kétszeresen nehéznek mondjuk.

A szabadelvűpártnak, ha feladatát kötelességszerűen teljesíteni akarja, mindkét irányban a legerélyesebben kell harcolnia és mindkét fronton győztesnek kell maradnia. Az 1867-i kiegyezést győzelmesen meg kell védenie minden roham és támadás ellen és az ország érdekeit teljes kötelességtudattal és erélyesen meg kell

védenie, mert különben magát az 1867-iki kiegyezést veszélyezteti és itthon teszi népszerűtlenné, állandó időre tarthatatlanná. A Bánffy-kabinet győzelme az Ausztriával folyó kiegyezési tárgyalások alkalmával magának a kiegyezésnek győzelmét és megerősödését jelenti, míg a kabinet kudarca a vám- és kereskedelmi szövetség megújításának számtalan kérdéseiben kell hogy végetes legyen a nagy kiegyezési műre. Ha innen is, túl is félreismerjük, vagy kevésre becsülték volna a magyar kormány nehéz állását és komoly feladatát, úgy még az utolsó pillanatban fontolják meg, minők a konstellációk, melyek mellett a kormány a nehéz munkába lép.

A mód, a melyen ezt a harcot megvívják, a képviselőháztól függ. A ház a büntető perrendtartás tárgyalásával kezdi munkáját, melyet azonban talán tizennégy nap múlva megszakít, hogy a költségvetés tárgyalásához fogjon. Simán tárgyalja-e a ház ezt a költségvetést? A ház elé terjesztik-e a kiegyezési javaslatokat? Hajlandó lesz-e a ház azokat a kvótajavaslat nélkül tárgyalni? Lehetőséges lesz-e a legutóbb felmerült eszmét, az egy évi provizoriumot keresztülvinni, vagy mégis fel kell majd mondani a vám- és kereskedelmi szövetséget? Ennek folytán ideje előtt feloszlatták-e az országgyűlést, vagy megtartja a ház működő képességét törvényes határidejéig?

E kérdésekre utolsó fórumon a magyar képviselőház maga adja meg a választ. A kormánynak a nemzettel szemben teljesíteni való kötelességei vannak és azok teljesítésében nem szabad magát semmi által sem gátoltatni, semmi tekintet által sem befolyásoltatni. A fűgő kérdések kedvező elintézéséhez meg fogja találni az utat és módot és egyszerűen a képviselőháza bizza a csatatér meghatározását. Ha ezeket az ügyeket, a kérdéseket egész komplexumát a választók elé akarják vinni, a kormány oda is követni fogja a pártokat és győztesen megállja a harcot. Vagy ha a mostani ház magának akarja biztosítani a kiegyezési tárgyalásokat, a kormány akkor is helyt áll és teljesíti kötelességét.

Döntson tehát a hogy és mint felett az utolsó fórum. A dolog lényege a szabadelvűpártra és kötelességtudatára lesz bízva.

Be akarják-e Ausztriában is vallani, vagy sem — mindegy; köztudomásu és már az eddigi tárgyalásokból is látható, hogy szilárd és biztos

jog alapján sikerült a Bánffy-kabinetnek Magyarország érdekeit elismeréseméltó módon és teljes mértékben méltánylásra emelni. Innen ered az osztrák kabinet renitenciája és az a törekvése, hogy más téren jusson előnyökhöz, mint pl. a kvóta felemelése által. Ellenzéki pártjaink azonban nem akarják látni ezt a körülményt s nem akarják elismerni a kormány érdemeit. Itt is, mint Bécsben, az elérhetetlen után törnek és zavarokat okoznak ott, a hol támogatni kellene. Bánffy miniszterelnök méltó lesz a nagy feladathoz, melyet maga elé tűzött, győztesen végig harcolja a harcot, ha majd beszélt az utolsó fórum.

Uj törvényjavaslatok. A képviselőház legközelebbi ülésében Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszter több törvényjavaslatot fog benyújtani, még pedig a tengerészeti rendtartásról, egy másikat a kikötő díja rendezéséről, amelylyel kapcsolatosan a vám- és kereskedelmi szövetség hatodik cikkének módosításáról szóló törvényjavaslatot is be fogja terjeszteni.

Közjegyzők országos közgyűlése. A m. kir. közjegyzők országos egyesülete szeptember 6-án és 7-én tartja meg a Markó-utcai törvényszéki palota nagyertermében az ezeréves emlék megünneplésével kapcsolatosan az évi X. rendes közgyűlést, melynek ez a tárgyszorozata: Szeptember 6-án. Elnöki megnyitó, mondja Zimányi Alajos, a királyi közjegyzők országos egyesületének elnöke. 2. Millenáris ünnepi emlékbeszéd, mondja Rupp Zsigmond. 3. Előterjesztés a beérkezett pályamunka jutalomdíja tárgyában. Előadja Horváth Károly dr. orosházi közjegyző. 4. A közjegyzői szaklap dizpeldányának kiosztása Charmant Oszkár fiumei közjegyző által. Szeptember 7-én. 1. A központi bizottság beszámolója. 2. Az egyesületi pénztáros előterjesztése. 3. A közjegyzők hatáskörének és a díjazásnak módosítására vonatkozó tervezet és annak benyújtása módjának megállapítása. 4. Nyugdíjszabályozás kérdése. 5. A központi bizottság tagjai létszámának kiegészítése. 6. Esetleges indítványok.

A második szolgálati év. A közös hadügyminiszter az önkéntesek tisztviszágára vonatkozólag érdekes rendeletet adott ki, a mely már az idén végbemenő vizsgákon is érvénybe lép. A rendelet könnyítés-számba megy azokra az egyéves önkéntesekre nézve, a kik németül, a szolgálat nyelvén nem tudnak. Eddig azok a tisztjelöltek, a kik éppenséggel semmit sem tudtak németül, a második szolgálati évre is kötelesek voltak. A most kiadott rendelet azonban a németül nem tudóknak megengedi, hogy a vizsgákat anyanyelvükön tethessék le. Ebben az esetben a vizsgáló tisztnek, a vizsgálóbizottság tagjainak és az elnöklő tábornoknak is tudnia kell az illető nyelven. Ha a vizsgáló ez alkalommal kimutatja, hogy tehetségéhez képest eleget tanult és a vizsga letevést illetőleg a szabályok megtanulását csak a német nyelv nem tudása tette számára lehetetlenné, akkor, ha magaviselete különben megfelel, altszti minőségben már az előző szolgálati év végén tartalékba teszik.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Fülemüle dal.

Kertünk aiján a bokorban
Fülemüle fészkel;
Elmondom, hogy mit dalolt egy
Holdvilágos éjjel:
— Rózsabimbó fészlik ott a
Szomszéd házikóban:
Most nagyon a szomszéd lánya
Fészlő bimbó korban...
Édes álmát nem zavarja
Semmi e világon,
Álmában is mosolyg, mint a
Gyümölcs a faágon.
— Felhő-fátyol alól pislog
A hold fényugára...
Titkos érzés von egy ifjut
A lány ablakára;
Kocog... s im a kocogásra
Kinyílik az ablak...
Ajk az ajkon... de már itt a
Kis madár — elhallgat.

Gubitz Kálmán.

MEGTÖRTÉNT...

(Dráma prózában.)
Írta: D' Amant Leó.
Schol annyi vad a eszerjében mint nálunk...
Schol annyi vadász lesben mint nálunk...
Ez a szerelmem...

I.

Damó Leó második fegyvergyakorlatának a derekán volt, a mikor egy őrzőjárt alkalmával mód felett megszomjazva az utmenti kastély kapuján befordult 12 huszárjával és a bús árnyas udvarban „abszintent“ kommandirozva, pihenőt tartatott. Maga ezalatt a tornácra nyíló ajtó felé haladt, amikor egy gyönyörű 17 évesnek

látzó, negligésbe bujt kis babát pillantott meg, ki üdvözlésére jött.

— Csókolom a kezeit — Damó Leó vagyok, a 19. huszárezred tart. hadnagya — jobbját katonás negédséggel sapkájához emel, mialatt alpakka sarkantyuit, amugy huszárosan verte össze.

— Örvendek — szolt a kis lány; önök igen tisztelt olvasóim annyi iruló-pírló lányról olvastak már, hogy kis fantáziával maguk elé varázsolhatják a képeit.

— Egy korty vizet, bájos angyal, — ha azt nem akarja, hogy szomjan haljunk.

— Egyedül vagyok teljesen, nem tudom szabad-e nem-e, de a szívem; a lelmem — sietett magát helyreigazítani, nem engedné, hogy...

— Ugy-e? tudtam!... kiáltott a hadnagya, s egy ugrással benn volt... Vad szomjúsággal felhőrpinté a nyujtott pohár tartalmát, s aztán kissé kibuzta magát, hült.

A kis bakfís lány nem tudott mit csinálni, látszott hogy hasonló helyzetben még nem volt, vele szemben foglalt helyet, — és, nem szolt egy szót sem.

II.

Adva van egy huszártiszt... meg egy egyedül otthon lévő kis leány, nem nagy problémát megfejtő tehetség kell ahhoz, hogy kiki eltalálja mi történt:

A hadnagya nem ment reognoscálásra, mint ez a parancsban volt, sőt ellenkezőleg, legényeit a cselédség lakosztályaiba helyeztette el, maga pedig meghívás nélkül a kastélyban maradt egyedül a kis leánnyal.

Csók, ölelés, sutogás volt — quantum satis.

De mint minden a világon véget ér, úgy e mennyországbeli állapotok is megszűntek — hazajöttek; és a kisasszonynak, Rózsikának ismét vissza kellett vonulnia lakosztályába — a gyermekszobába, mert tudni való, hogy — nem akarunk indiszkrétek lenni, így hát csak a keresztnevet áruljuk el — Rózsika a gyermekek felügyeletével volt megbízva.

Fogadkozások, esküvések. „Visszatérek“, enyém, tied és a többi eléggé ösmert kitételek, hiány nélkül elmondattak mindkét részről. Pár perc múlva „Vigyázz!“ „Indulj!“ s csak a távolodó kavalkade patkódtüörgése volt hallható.

III.

A fegyvergyakorlatok is véget értek. A kevéssel ezeltött még harcra kész ifjak, mind visszatértek csöndes családi otthonukba, vagy polgári foglalkozásaikhoz, szoval minden a régi kerékvágásba ment.

Damó Leó még néhányszor átlátogatott az ő kis Rózsikájához, midőn egy szép napon arra ébredt, hogy a lány a kastélyból eltűnt, nem tudják — hová.

Egy vén anyóka azt mondta, hogy látta Rózsikát a mint a cökmökjät összeszedte, kocsiara ült és csak annyit mondott: megyek a halálba, nem akarom, hogy megtudják áldott jóakaróim... bukásomat!

Damó Leót szörnyen meghatotta ez a história; kutatott, keresett... hiába. Idővel elfeledte az egész dolgot, nem is gondolt már rá. Hogyne, hisz fölvitte az Isten a dolgát, tizennyolc év alatt, államügyész lett, az ügyészi kar egyik legtehetségesebb tagja volt, szerették is, úgy fölbúvalói, mint azok a szomorú alakok, akik eléje — a vádoltak padjára — kerültek. Mert habár szigoru volt és megrendíthetetlen, mégis ott, ahol azt helyen valónak látta, oly humánus tudott lenni, mintha ő volna a védő ügyvéd és nem a közvádó. A rideg betűket — melyek a törvénybe foglalvák — néha olyképp magyarázta, applicálta, hogy azok mintha életre kelnének, jóságos, kegyes életre...

Nagy pör volt az is és érdekes, a melyre a vég-tárgyalást is már kitűzette az elnök-bíró. A közvádát Damó képviselte. Alaposan áttanulmányozta az iratokat, a melyekből kiviláglott, hogy őzv. Karvi Péternét 18 éves fia, Karvi Leó éjnek idején orozva meggyilkolta. A fiu töredelmes vallomásban van. Bevallotta, hogy öntudatosan, előre megfontolt szándékkal közeledt édes anyja ágya felé, hogy éjnek idején orozva löjje le. „Egy fiatal 20—22 éves huszártiszt arcképét — ugymond — szorongatta kezeiben, csókjaival balmozva el azt, valahányszor megleptem, s ha megkérdeztem ki légyen és a magamkorabeli ifju, nagy zavarodottan azt felelte, hogy egy ifjukori ideálja, vagy nem tudom mije... De engem nem hagyott az a tudat, hogy az én édes anyám magának szeretőt tartson, hozzá még ilyen síheder gyermekarcu, cifra csillogó rubáju had-

A kath. népiskolák története.

(A kalocsa-egyházmezejek róm. kath. népiskolák története. Irta Berauer József. Kalocsa 1896. Ára 2 frt 50 kr.)

Hogy mennyire szükséges volt Bács-Bodrogh vármegye egyetemes monográfiáját megírni, azt egyebekben kívül mindazon tudományos irodalmi dolgozatok láttatják velünk, a melyek időnkint itt-ott megjelennek. Ezek sorába tartozik a kalocsa-egyházmezejek népiskoláinak történetét tárgyzó imént megjelent kötet is, melyet Berauer József kalocsai képezési tanár írt és az érsek ur támogatásával adott ki.

A különben csinos és terjedelmes kötet nagy szorgalommal és becsületos törekvéssel van írva, csak sajnálhatjuk tehát, hogy a derék szerző legjobb akara ta mellett sem képes azon igényeknek megfelelni, melyek egy ily mű létrejöttéhez szükségesek.

Mi részünkről e könyvet, bár igen hasznos és minden hiányai mellett is sok tekintetben hézagpótló munkának tartjuk, egészben véve azonban elhibázottnak látjuk, mert szerzője minden jóakarata és buzgalma mellett sem képes az egyházmezejek tanügy fejlődésének teljes képét adni.

A mű első vagyis általános részében igen sok érdekes adat dacára sincs feldolgozva a tanügy lokális fejlődésének története, a mit szerző itt a tanügy multjából elmond, az mind az országos tanügyre vonatkozik, helyi adatokat pedig nem tartalmaz.

A második rész, melyben az iskolák története községenként tárgyalatik, statisztikai szempontból alig kifogásolható s minden esetre sok tekintetben hasznos lajstromát képezi ez a községi tanítóknak; azonban az egyes községek általános történetére nézve közölt adatok igen sok helyett nem állják ki a kritikát. Ennek pedig az az oka, hogy szerző néhány kézikönyvön kívül más forrást alig használt s ott, a hol e könyvek utbaigazitást neki nem adtak, csak silány és semmitmondó, olykor pedig egészen helytelen történelmi adatokat közöl.

Még legbecesebb része e műnek az egyházmezejek központi intézeteinek, továbbá a jelenlegi tanügyi adminisztrációnak ismertetése, a tanügyi alapítványok s különféle alapok elsorolása. Hasznos végül minden esetre, hogy a tanügy jelenlegi statisztikáját kimerítően közli, bár a jelenben működő intéző körök, tanfériák és tanítók magasztalásában követett mérték nem monográfiába való.

Ezeket kívántuk röviden megjegyezni a különben derék műre akkor, a midőn itt megjelenését regisztráljuk, remélve, hogy a fentebb érintett hiányok és fogyatkozások szemeltartása és a szintén most megjelent megyei monográfiánk tanügyi részében foglalt sok új adat felhasználása mellett e könyv sokkal nagyobb jelentőséggel fog birni, mint máskülönben.

Dudás Gy. dr.

Ujdonságok.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Rubin Andor apatini járásbírói díjokat a zombori járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

nagyocskát. Nem akartam tovább magamat sanyargatni, eltökéltem, hogy véget vetek utálatos életének. Magam ellen úgy is fölösleges lett volna fegyveremet irányítanom, önként jelentkeztem, s tudom sulyos beszámítás alá eső tettem érdembeli jutalmát.

A végtárgyaláson a két szuronyos ór által elővezetett Karvi Leó ugyancs vallomását megerősíté, azt kérte még, hogy minél előbb vessenek véget ennek a herce-burcának, ő már megunt élni.

A közvádó, gyönyörű beszédben ecsetelte azt a borzasztó elfajultságot, elvetemültséget, mely ahhoz szükséges, hogy egy gyermek az anyját ily gyalázatos módon ölje meg, s végül arra a conclusióra jutott, hogy az ilyen embert, a társadalom sörpredékét, ki kell végeztetni, nehogy másokat is megmetyeljezen; kérte a vádlott halálraítélését.

A védő ügyvéd felhozott minden rendelkezésére álló argumentumot, s a vád és védbeszéd után a törvényszék visszavonult ítélőhözásra; hogy egy kis negyedóra letelte után ismét megjelenjen és őfelsége a király nevében kijelentse, hogy Karvi Leót szándékos emberölés vétké miatt, a törvényszék őt vétkesnek találta, és tekintettel ama körülményekre, hogy enyhítő körülményt, melyet esetleg méltányolni lehetett volna, egyet sem talált, ellenben sulyosbítót egész sereget, s így a legnagyobb büntetést, a kötél által való halált, tartották megítélendőnek. A vádlott nagy egykedvűen hallgatta végig a hosszú indoklást és végül az elnök felszólítására, erős hangon azt mondta: megnyugszom a kir. törvényszék böles ítéletében.

— A kir. ügyész ur? kérde az elnök.
— Megnyugszom, volt a válasz.
— Tek. kir. törvényszék — hozalkodott elő Karvi Leó, nem tudom van-e jogom még néhány szó erejéig titelmüket igénybe vennem, de nem lesz érdektelen, amit elmondandó leszék.

— Beszéljen, de csak röviden — szól az elnök.
— Most jögerősen elvagyok ítélve, elmondhatom azt is, hogy azt a fényképet, mely örült vakságomban édes jó anyám halálának közvetlen okozója, megtaláltam. Megtaláltam — bár nem úgy lett volna. Istenem, Istenem!

Személyi hir. Dr. Balogh Ernő, lapunk feljós szerkesztője tegnapelőtt haza érkezett 6 beti külföldi utjáról s úgy lapunk szerkesztésének, mint ügyvédi irodájának vezetését átvette.

Az alispán elismerése. Karácson Gyula alispán szép kinttetésben részesítette minap Oppenländer Gyula apatini polgári iskolai tanárt, ki az ezredes országos kiállításán centrálvetítési szemléltetőeszköz gyűjteményével vett részt s amely iránt egy a fővárosi, mint a vidéki szakértők, egyetemi és közepiskolai tanárok nagy érdeklődéssel viselkedtek; akik nem is késtek Oppenländer Gyulának, ki hosszabb időt töltött a kiállításán, a szép munka feletti elismerésüknek kifejezést adni. A kiállított gyűjteményről kedvező bírálatot hozott annak idején az „Egyetértés“ s ez indította Karácson alispánt arra, hogy Deák Zsigmond apatini járási főszolgabíróhoz a következő levelet intézze: 26696/1896. alisp. szám. Oppenländer Gyula apatini lakos, polgári iskolai tanár urnak vármegyénk közönsége annak idején anyagi támogatást nyújtott az iránt, hogy a centrálvetítés tanításához készített szemléltető eszközeit az ezredes országos kiállításra felküldhesse. Az „Egyetértés“ napilap f. hó 21-én megjelent 170. számából örömmel értesültem azon elismerésről, melyben nevezett tanár urnak ezen szemléltető eszközeit az elfogulatlan kritika részesítette. Midőn tehát e fölött érzett örömmemnek imitt írásban is kifejezést adok, egyben felkérem Tekintetességét, hogy Oppenländer Gyula urat sikere fölötti örömezetemről értesíteni s őt nagyrabecsüléséről biztosítani sziveskedjék. Zombor, 1896. június hó 28. Karácson s. k., alispán.

Az iskolai év kezdete. Megélelnékültek ismét városunknak utcái. A deákok serege jár-kei s igyekszik hazafelé, avagy hazulról be az iskolába. Az előadások a népiskolában s a zárdában már megkezdődtek; a gimnáziumban s a felső kereskedelmi iskolában ma van a „Veni Sancte“, holnap már ebben a két intézetben is hozzá látnak a komoly munkához. A két hónapi pihenő, az édes és kellemes vakáció után a gyermek sereg ismét komoly munkát fog vezetni tíz hónapon át, hogy szellemi képzettségét a baba javára gyarapítsa.

Országos kerékpárverseny Zomborban. A zombori kerékpár-egyesület folyó évi október hó 4-én (vasárnap) országos kerékpárversenyt készült rendezni, melyen az ország számos hírneves kerékpárosa fog versenyezni. A verseny fényes sikerűnek ígérkezik.

Véglegesítés. A vallás- és közoktatástügyi miniszter Deszpotovics Ida alsó-kovili tanitónót jelen állásában véglegesítette.

Katonai lóvásár. B. Almáson szeptember hó 19-én, Zomborban szeptember 21-én, Szabadkán szeptember 23-án, O-Becsén szeptember hó 25-én katonai lóvásár fog tartatni.

Anyakönyvvezetők. A helygyminiszter a bács-novoszei anyakönyvi kerületbe Östheimer Deszót, a paragaiba pedig Eich Rezsőt helyettes anyakönyvvezetők névezte ki.

Adakozás. A mohácsi műemlékre Szondy Mátás kir. törvényszéki bíró ivén újabb adakoztak: Papp László (Ujvidék) 5 frt, Butor László (Ujvidék) 3 frt, Fernbach Antal, Birvassky György, Zsupauszky Lyubó (O-Sziva) 2—2 frt, Szentivanyi Gyula (Bács) 1 frt 50 kr, Csiba Ferenc (Vajszka), dr. Thurszky Zsiga, dr. Mayer Nándor, Sándor Béla, Fejér Gyula, dr. Sultéty Jenő (Hódságh), dr. Rátai József, Halm Ervin, Ambróvits Gyula, Zakó Milán, Bezeredy István, dr. Molnár Gyula, Vértési Károly, dr. Falcione Nándor, Jakobits Mihály, Széchenyi József, Egl József (Futtak), Gyorgyovanszky György, Györfly Géza, Simonyi József (Ujvidék), Jusits Lajos (Hódságh), Dalmay Pál, Sztokovits György, Radicevits Sándor, Gáff Nikáz 1—1 frt, Kurucz Gyula 85 kr, Pillischer Jakab (Vajszka), Stein Zsiga (Vajszka), Ginder Károly, Lovassy Ödön (Pivnica), Mohácsy János, Kutassy József, Baumann Nándor, Thum Adolf, Husveth Károly, Csarsch Sándor, Falcione Lőrinc, dr. Csernyus Pál, Szemző Károly, dr. Pataj Sándor, Auth György, Hady, Kúczy, Szentpály, Fodor Mihály, Kaczviuszky, Prohaska I., Marschal István, Kovácsy István (Ujvidék), Lang Gyula, Schlagger Gyula, dr. Matzitz Pál, Gyurisits György, Thurszky Jenő, Mayer Károly, Pocsakay Sándor, Demetrovits Emil 50—50 kr, Gaál István 40 kr, Kuszli Gyula (Vajszka), Proll, Trav-

mit tettem... A kép itt van, s ezzel kabátja belső zsebéből kivett egy elmosódott kopott katona fejet, melynek hátlapjára csak ez volt írva:

Szeress — Szeretlek

Leó.

Alul pedig ceruzával a pontos dátum.
— Hát mért nem mondta ezt előbb?
— Mert az esetleg enyhített volna az ítéleten, s épen ezt nem akartam.

Az elnök elvette a fényképet, s meggyőződött a fiu állításának valóságáról s így kézzel-kézre ment, míg végre az ügyészhez jutott.

„Szent Isten“ — kapott a fejéhez Damó Leó — hisz ez az én képem, Rózsikának adtam ezéltől 18 évvel. „Gyermekek, fiam...“ sutogta, s leszárt emelvényéről, hogy a csudákozó vádlott felé közeledjen. Az elnök-bíró nem tudta mire magyarázni a közvádó hirtelen ellágyulását, oda szolt:

— De ügyész ur...

— Ugy?!... és fölegyenesedett, és az egyik szuronyos órt maga mellé intve, kiadta neki az új foglgyószámot, melyet az elítelt számára regisztrált és szigorú kemény hangon rendelkezett — 1763, adják át a fogházfelügyelőnek, hogy még a mai nap folyamán vitessék a siralomházba; értette? Mehetnek.

— Könyörögném a képet — szolt a falféber elítelt, ki már minden inában reszketett — el akarom vinni magammal még utolsó utamra is, ha én függök, sorsom és anyám sorsának értelmi szerzője osztózkodjék legalább sorsomban, ha már nem tudtam kipuhatolni.

Itt van, vigye — förmedt rá az ügyész, mialatt a kemény, kőszívű embernek egy könyösepp jelent meg szemében — ki tudja hány év óta először.

A szegény fiut elvitték — azóta se látta, felakasztották — a kegyelmi kérvény, melyről senki sem tudta, hogy ki írta, két nappal az ítélet végrehajtása után érkezett le, az akasztófát 10 évi fegyházra változtatták át — de hát már későn volt!

nyik, Szabó, Brogyányi, Maros, Gábor, dr. Szakáts Nándor, Essigmann Károly, Komáromy Gyula, Mérey Lajos, Oltványi Ferenc 30—30 kr, Dalmay Kálmán 25 kr, Szondy István, Marton Imre, Előd, Kubitska József, Weindl K., Sprodt, Kereber Károly, Ivanits, Palásthy Ödön, Török József, Fehér Gyula, Duchon 20—20 kr.

Figyelmeztetés. Figyelmeztetnek mindazon adózók, kik külön értesítéssel lettek a folyó hó 11-én d. e. 8 óraker tartandó tárgyalásra meghíva, hogy fenti időben az adókövető bizottság tárgyalási helyiségében (a városi könyvtár melletti szoba) saját érdekükben jelenjenek meg.

Óvónó Szivacon. O Szivac községben az újonnan rendszeresített óvónói állásra Herold Hermin zombori lakos, okleveles óvónó választott meg egyhangulag.

Sorsjáték. A helygyminiszter a Zentán felállítandó „Eugen-szobor“ javára szeptember hó 11-én tartandó tárgysorsjáték rendelkezésére az engedélyt megadta.

Névmagyarisítás. Dr. Stern Bela ó-becsei illetőségű bács-földvári községi orvos vezetéknevének „Balassa“-ra kért átváltoztatását a helygyminiszter megengedte.

Esküvő. Siskovics János zentai kereskedő e hó 7-én vezeti oltarhoz özv. Kisbéri Horváth Lászlóné föld-birtokosné leányát, Rózsikát.

Uj dalos-szövetség. A debreceni dalegyet választmányja mozgalmat indított egy új dalos-szövetség alakítása érdekében, a melynek központja Debrecen, neve pedig „Északkeleti magyarországi dalos-szövetség“ lenne s kebelében a Debrecen vidékén levő dalos-egyleteket egyesítené. A mozgalom megindítására — mint a debreceni lapok írják — az szolgáltatott okot, hogy a Budapesten székelő dalos-szövetség jelenlegi szervezete nem nyújt megfelelő kedvezményt a vidéki tagegyleteknek a magas tagsági díjakért és hozott áldozatokért és a mostani vezetőség a versenyek sürü rendezésével kimeríti a vidéki egyletek anyagi erejét. Az új dalos-szövetség alakítási munkálataihoz az alapot az emlékirat képezi, a melyet Lengyel Imre, a debreceni dalegyet diszelnöke még 1886-ban dolgozott ki. Az ügy elökészítésével öttágu bizottságot bízott meg a választmány.

Eljegyzés. Földvári Mór eljegyezte Spitzler Jakab zombori kereskedő leányát, Juliska kisasszonyt.

Kiállítási sorsjáték. A kiállítási igazgatóság tárgysorsjátékot rendezett, melynek jövedelméből 80% a hazai ipar segélyezésére fordítatik. A játékterv szerint 19,848 kiváló műizlést mutató ipari, illetőleg háziipari tárgy sorsolatik ki 160,000 korona összértékben. A főnyeremény 20,000 koronával van előírva. Van még 10,000, 6000, 2000, 1000, 400, 200, 100, 10 stb. koronás nyeremény, melyek közül az első tizenhárom nyereménytárgy értékét a nyerő 20% levonás mellett készpénzben is átveheti. A huzas a m. kir. lottóigazgatóság közbenjárásával f. évi október hó 1-én fog megtartatni s egy sorsjegynek az ára 40 fillér (20 kr). Ezen sorsjáték, tekintve annak nemes célját, valamint a huzas által nyújtandó előnyöket, amennyiben a befolyó összegnek 80%-a a játszó közönségnek visszaadatik, a támogatásra ketsegen kívül igen érdemes. — A sorsjegyek a kiállítási igazgatóságtól közvetlenül, avagy a fővárosi helyen, Budapesten IV. ker. Károly-körút 24. szám alatt vehetők meg. A sorsjegyek a készpénz előzetes beklüldése mellett bérmentve küldetnek meg.

Milleniumi ünnepély. Mint már említettük, Hódságh községe 1896. évi szeptember hó 6-án Magyarország ezeréves fennállásának emlékére milleniumi ünnepélyt rendez. Az ünnepélyt igen fényesen ígérkezik, városunkból is sokan lerándulnak ez alkalomból Hódsághra.

A gőzkazánfűtők tanfolyama az allami ipariskolában (Budapestben, VIII. ker. Nepszínház-utca 8. sz.) október hó 1-5 napján nyílik meg s november hó közepéig tart. A beiratások szeptember hó 13-14 szeptember hó 26. napjáig tartanak. A tanfolyam tartargyát képezi a különféle rendszerű locomobil és stabil gőzkazánok szerkezetének megismertetése és kezelésének begyakorlása. Tanulokul felvetnek a 18. életévüket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok, ezek gédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyarak főbb munkásai s olyan napszamosok, akik már foglalkoztak a kazánok körüli teendőkkel. A felvételre jelentkezők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni s azok, akik nincsenek munkában, munkakönyveiket mutatják be, akik pedig munkában vannak, munkaadóiktól bizonyítványt hoznak arról, hogy mióta és milyen szakban dolgoznak. A tandíj 3 forint. Videkiek a tandíj és a bizonyítványok beklüldése mellett levélben is jelentkezhetnek.

Milleniumi dalestély. A zombori iparos dalárda 1896. évi szeptember hó 5-én a „Vadászkürt“-kerthelyiségében saját pénzútra javára táncal egybekötött milleniumi dalestélyt rendez, melyre a nagyerdemű közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Hymnus, Erkel Ferenctől, éneklí a férfiak. 2. Ina kardal, Erkel Ferenctől, éneklí a női kar, zongorán kiseri Fehér Sándor. 3. Népdalok, éneklí Bogdán Mihály, zongorán kiseri Csernak József. 4. Kuruc dalok, Kaldy Gyulától, éneklí a vegyeskar. 5. Esti csillag, dr. Horváth Ákostól, éneklí a férfiak. 6. Rákóczy-induló, Szent-Gály Gyulától, éneklí a vegyeskar, zongorán kiseri Csernak József. Beléptidij személyenként 60 kr. Felülfizetések közönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre vált-hatók Mayer és Thum és Kollár József urak kereskedéseiben és este a pénztárnál. Külön meghívók nem bocsájatnak ki. Kellemetlen idő esetén a „Vadászkürt“ nagyteremben tartatik meg. Kezdeté esti 8 óraker.

Pályázat. Pályázat van hirdetve Adán postamesteri állásra.

A diák-héten. A kis diák-sereg hete ez. Nagy az elevenség az utcákon, a hol csapatostul járnak könyvekkel, az „öreges“-kel. Délben a még el nem helyezett nebulókkal a szülők a vendéglőket szállják meg. Az X. vendéglőjében is sürün ültek be az asztalok a nagy s kisebb vidéki gyerekek. Olyk az asztal alá bujva játszott, a másik vilával csinált kuncokat. Az alvidéki polgár két fia pedig az asztal körül fogódit játszott, a mi igen szép játék, különösen, ha egy törzsvendég tyukszeme is beleszik a kedves előadás terránmába, hogy ilyen baleset után a tyukszemén talált abonens felugrott, a kis diák pedig az apjához menekült: „Hallod apa — mondja neki — az az ur téged szid.“ „Engem? Mit mondott?“ „Azt mondta, hogy neveletlen vagyok.“ Na, ebből első emicens lesz.

Óvónó
kisdéd
15-én
vétetne
életéről
haladta
polgári
felső né
egy ez
vizsgál
kalocsa
vanyuka
legutóbb
modó a
bizonyít
másolat
modvány
nál ny
intézeti
dedóvón
növende
kapnak
a folya
kérvény
intézet e
telesen e
auguszt
bizos.
Eg
nyosan e

Nag
ség; mi
fóvel leh
idő, (ne
munkajal
megválto
lobogózt
emberek
virradt a
napja, a
minek te
ratságos
konak,
az orszá
valságról
s minden
Treszka
leginkább
tartandó
működve
a püspök
O Kanizsá
Igen
készülő T
az időt,
tositasa e
László ké
ket, megt
30-án reg
is érkez
párthól V
töltött-eg
fehére f
a zenekar
után Már
a kerület
fogadtat
bevonulás
plébániara

Fel I
ügyvéd az
képviselet
kezdetbe
alkalmával
mond: hog
hozott szá
ban állasp
és vallási s
sem, mert
fogadta el
kormányt n
behozatalá
volt arra s
terhelte meg
van megbíz
megbízhat
szama es
törvények
szabadelvü
gazd. tek
Nincsnek k
körmei köze
ban, mint A
kellert tapa
adóval van
nését. Ennel
a külföldön
hogy a büz
árakat mest
megakadály
bíráskodás
neveltesen
mondja, tov
megtüri, mel
főispánna s
az ország pé
szolgált tisz
nem kapnak
megérdemli
fogva a függ
egybegyültek
gítására s fü
inkább, mert
kezet nyerne

Ezután
tagjait maro
Azt állítja, ho
a Bánffy-korn

Írnok kerestetik,
aki szépen, gyorsan és helyesen tud írni. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Pályázat.

A bács-szenttamási r. k. kántori állás André József elhalálása folytán megüresedvén, annak betöltése végett **folyo évi október hó 15-éig** pályázat hirdettetik. Az állás javadalmai:
1. 500 frt készpénz a község pénztárából havi előleges részletekben.
2. Egy öl tűzifa fejében az ostsasztításhoz 16 frt.
3. Ostsasztítáért a r. kath. hitközség pénztárából évi 12 frt.
4. 4400 lélek utáni stólajvédelem, nevezetesen: avatástól 17 kr, öreg halottól 50 kr, kis halottól 25 kr, esketéstől 20 kr, örökös miséktől ezidőszert 44 frt 26 kr.
5. Mérsékelt bucsuztatási díj.
6. Kényelmes szabad lakás a felső házikerttel.
Kötelességei:
A plebániái összes istentiszteleteknél orgonálni, énekelni, szóval mindennemű kántori teendőt végezni; az iskolás gyermekeket énekre tanítani; szükség esetén a tanítókat rövidebb időre díj nélkül helyettesíteni; a kereszteleseknél, avatásoknál, esketéseknél, betegek elátásánál segédkezni.
A pályázóban megkívántatik a kellő zencismeret s a kántori képesítésen kívül a rendes tanítói oklevél.
A pályázók a választás napján, október 15-én személyesen megjelenni s magukat a szokott próbának alávetni tartoznak. A megválasztott köteles állását f. évi december 1-én elfoglalni, amely naptól kezdve fizetése folyósíttatni fog.
A köllőleg felszerelt: folyamodványok a bács-szenttamási r. kath. hitközségre címezve nt. Matoss János esperes-plebános hitközségi elnökökhöz nyújtandók be.

Matoss János,
esp.-plebános, hitközségi elnök.

3-3

Keil Alajos-féle Padiózat-fényvímáz
legkímélőbb, mázoló-szer pulva padió száma. 1 kis palack ára 1 frt 35 kr, 1 nagy palack ára 08 kr.
Viaszk-kenőcs
legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padió száma. Egy kis palack ára 60 kr.
Fehér fényvímáz
legkímélőbb, gyorsan száradó és szarkalán mázoló-szer mosdászatok, ablak-felülk, ajtók és bútorek számára. 1 kis doboz 45 kr, 1 közép doboz 75 kr. Mindenkor kapható: 12-4
Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

Hirdetmény.

Értesitem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy

szabóműhelyemet

Árpád-utca 95. sz. alá helyeztem át, és úgy mint eddig is, főtörekvésem leendő megbízásukat teljes megelégedésükre kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

Dörner Zsófia,
női ruha divatterme Árpád-utca 95.

3-1

4217. szám. kig. 1896.

Hirdetés.

O-Kanizsa nagyközség tulajdonát képező nagyvendéglő és népkerti vígadó **folyo évi szeptember hó 20-ik napján délután 4 órakor** fog O-Kanizsa községüzeménél 3 évi időtartamra nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatni.
Kikáltási ár évi 800 frt.
Az árlejtési feltételek a községi I. jegyzői irodában megtekinthetők.
O-Kanizsán, 1896. évi augusztus hó 27-én.

Mihály Sandor,

Raffay,

közs. I. jegyző.

3-2

közs. I. bíró.

7947. szám kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye b.-kulai járásába bekebelezett Veprovác községében lemondás által megüresedett és 300 frt évi fizetéssel javadalmazott végrehajtó irnoki állásra ezenel pályázatot nyitok.
Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtoakat, hogy szabályszerűen felszerelt és német nyelv ismeretüket igazoló bizonyítványal kiegészített pályázati kérvényüket hozzám **folyo évi szeptember hó 26-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azontul érkeztoeket figyelembe nem fogom venni.
Bács-Kulán, 1896. évi augusztus hó 22-én.

Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

3-3

Friebert Mihály

uri szabó üzlete
Zombor, Gromon-utca Kossanics-féle ház.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. uri közönség becses tudomására hozni, hogy legfinomabb minőségű **valódi angol téli felöltő és téli kabát** szöveteim megérkeztek és üzletemben dús választékban megtekinthetők, hol is **téli felöltők és téli kabátok** a legizlésebb és legfinomabb kivitelben igen jutányos áron megrendelhetők.

Füöltönyök legolcsóbban és gyorsan készíttetnek.

A n. é. uri közönség pártfogását kéri

Friebert Mihály,
uri szabó.

3-3

Hirdetmény.

Alulírott tisztelettel értesitem Zombor város és környéke nagyérdemű közönségét, miszerint helyben, **Zrinyi-utca 175. szám alatt** (Stvertczky-féle házban)

férfi szabóüzletet

nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legújabb divat szerint elkészítve, olesón és pontosan.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

Zombor, 1896. évi szeptember hó 1-én

kitűnő tisztelettel

MIHELITS JÓZSEF,

férfi szabó.

7541. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye b.-kulai járásába bekebelezett Bács-Keresztur községében lemondás által megüresedett és 360 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezenel pályázatot nyitok. Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtoakat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi szeptember hó 26-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azon tul érkeztoeket figyelembe venni nem fogom.
Bács-Kulán, 1896. évi augusztus hó 24-én.

Dr. Széchényi Tamás,

főszolgabíró.

3-2

Eladó ház.

Csantavér községben a legjobb forgalmi helyen a piactéren levő jókarban álló ház, amely gazdálkodónak, vagy üzletre igen ajánlatos hely, mert nagy udvarral és nagy kerttel bir, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad **Csantavéren Rajki Lipót** községi végrehajtó.

6142. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyében (O-Morovica székhelyvel) üresedésbe jött XXV. körállatorvosi állásnak betöltése céljából ezenel pályázatot nyitattik.

Ezen körbe a 6285 lelket számláló O-Morovica község (Felső-Roglatica pusztával) és a 4586 lelket számláló Pacsér község nagy állatlétszámmal tartoznak.

Az állás javadalmazása 600 frt havi előleges részletekben; mely összegből O-Morovica 400 frtot, Pacsér község 200 frtot fizet.

Az allatok gyógykezelésének díjazása az 1888. évi VII. t. c. 130. §-a alapján egyezségileg fog megállapíttatni.

A megválasztandó állatorvos O-Morovica községben a vágóbiztosi teendőket szabalyrendeletileg meghatározott díjazás mellett teljesíteni köteles.

Felhívattak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényüket az 1888. évi VII. t. c. 297. és 298. §-aiban mondottakhoz képest állatorvosi gyakorlatra jogosító oklevél s erkölcsi bizonylattal felszerelve **folyo évi október hó 1-ig** hozzám annyalal inkább nyujtsák be, mivel később érkeztoek figyelembe vétetni nem fognak.

B.-Topolya, 1896. évi augusztus hó 22-én.

Tukats,

szolgabíró.

3-3

FELTŰNÉST

kelt, amit a **Mogán Henrik cég uri-, női- és gyermekruha divatárunkban** felmutatni képes. Ezenel van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy itt **Zomborban**, ezen **Zomborban még ily dús választékban nem látott ÁRU-RAKTÁR** szives megtekintésére meghívni, mert saját érdekében van minden vevőnek egy próba vásárlás által ezek valódi-gedését meggyőződést szerezni; egyáltalában mindig azon leszek, hogy tisztelt vevőim becses megelé-

Tisztelettel

Mogán Henrik

Zombor, Kossuth-utca, Koszanits-féle ház.

Ujvidék, fútca.

ÁRJEYZÉK:

50%-kal olesőbb, mint bárhol és legalább oly szép mint rendelt munka.

Uraknak:

Gyermeköltönyök szövettől 3-10 évig	2.-frttól 10.-frtig.
Fü szövettöltönyök	4.- " 15.- "
Férfi	6.50 " "
" tiszta gyapjuból	10.- " 30.- "
Legfinomabb jaquet-öltönyök	17.- " 30.- "
Legf. utcai-, szalon- és frakk-öltönyök	20.50 " 35.- "
Legelegánsabb felöltők	8.- " 22.- "
Gyermek- és fü-felöltők	2.25 " 14.- "
Priest. felöltők pervien és kamarnból	16.- " 22.- "
" liszterből	6.- " 10.- "
Uri nadrágok szövettől	1.75 " 10.- "

Nők részére:

Női jaquet selyembéléssel	3.50 frttól 26.- frtig.
Leány	1.50 " 18.- "
" esőköpenyek	2.50 " 12.- "
Női gallérok	2.- " 20.- "
Legelegánsabb női felöltők	7.50 " 30.- "

Ezekon kívül, addig míg a készlet tart, mélyen leszállított árák mellett, téli jaquettek, gallérok, felöltők, gyermek-köpenyek stb.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából

XIX.
Egy
A
illa
szé
a la
Egye
Jó
szívét
ünnepe
képes
e szoms
nyesebb
Be
fog el
verseny
és egyé
birtokáb
csak a
példát v
Sze
tásai kö
lódási p
szakisko
székház.
szenthár
telep, á
leniümi
épületek
kibővítés
légiója a
Átv
kesztőjén
következ
Sok
kiüdelme
nyeiben
fejlődésé
tonos em
évi néps
az 1890
rendelkez
beszámít
ladta a
lásnál, v
ezer lak
Jól
mintha a
is megho
ról-nyom
dés korsz
mely ala
lom hatás
közjövée
tanulságo
az 1872-
az 1884-
pedig má
az árviz
tatja ki.
Kü
melyekbe
tetjesíti
volna a
szik egy
iskolák k
ság indok
ségebb
iskola lét
közél ne
E ré
legmessze
erre a kö
a végsőig
lokra hoz
a vidéki
központja
megállott
akadályt
áldozatok
felé halad
ismert má
teljesebben
Egy
ruházott is
Az 1895-
forintban
lembe ves
kölesön ka
a kulturber